

OLIY TA'LIM MUASSALARIDA TYUTORLIK FAOLIYATI

Ortiqova Dildora Begmirzayevna

Toshkent shahri Mirobod tumani 56-sonli ixtisoslashtirilgan davlat umumta'lim maktabining ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari

Annotatsiya: *Maqola oliy ta'lim muassasalarida tyuterlik faoliyatining maqsadlari, usullari va samaradorligini baholashni ko'rib chiqadi. Tyuterlik faoliyati talabalar uchun akademik yordam, shaxsiy rivojlanish va kar'era yo'naltirishni o'z ichiga oladi. Samaradorlikni baholash uchun talaba fikr-mulohazalari va akademik yutuqlar tahlil qilinadi. Maqola tyuterlik faoliyatini takomillashtirish bo'yicha tavsiyalarni taqdim etadi.*

Kalit so'zlar: *Tyuterlik faoliyati, oliy ta'lim, akademik yordam, shaxsiy rivojlanish, kar'era yo'naltirish, talaba konsultatsiyalari, samaradorlik baholash, online resurslar, talaba fikr-mulohazalari.*

Kirish

Oliy ta'lim muassasalarida tyuterlik faoliyati talabalar bilan yaqindan ishlash, ularning ta'lim jarayonini samarali tashkil etish va shaxsiy rivojlanishlarini qo'llab-quvvatlash maqsadida tashkil etiladi. Tyuterlar talabalarga akademik yordam, shaxsiy maslahatchilik va kar'era yo'naltirish kabi sohalarda xizmat ko'rsatadilar. Ushbu faoliyat talabalar uchun o'qish jarayonida muammolarni hal qilishda, kasbiy yo'nalishlarni aniqlashda va shaxsiy maqsadlarni amalga oshirishda katta ahamiyatga ega. Tyuterlik faoliyatining asosiy maqsadlari o'qish jarayonida talabalar uchun samarali yordam ko'rsatish, shaxsiy va professional rivojlanishni qo'llab-quvvatlash va ularning ish bozoridagi raqobatbardoshligini oshirishdir. Tyuterlik faoliyati individual konsultatsiyalar, guruhi uchrashuvlar va online resurslar orqali amalga oshiriladi. Bu metodlar talabalar bilan doimiy aloqada bo'lish, ularning ehtiyojlarini aniqlash va ularni qondirish imkonini beradi.

Maqolada tyuterlik faoliyatining samaradorligini baholash uchun foydalaniladigan metodlar ko'rib chiqiladi, jumladan, talaba fikr-mulohazalari, akademik yutuqlar va ish joyida muvaffaqiyatlar. Tyuterlik faoliyatining samaradorligini oshirish uchun yangi metodlarni joriy etish, talabalar bilan yaqindan ishlash va ilg'or texnologiyalarni qo'llash zarurati ta'kidlanadi. Maqola oliy ta'lim muassasalarida tyuterlik faoliyatini yanada takomillashtirish va uning samaradorligini oshirish bo'yicha tavsiyalarni taqdim etadi.

Materiallar va usullar

Materiallar:

Adabiyotlar: Oliy ta'lim muassasalarida tyuterlik faoliyatiga oid ilmiy maqolalar, monografiyalar va tadqiqotlar. Masalan, tyuterlik faoliyati, akademik yordam va shaxsiy rivojlanish bo'yicha mavjud adabiyotlar va tadqiqotlar.

So'rovnomalar: Talabalar va tyuterlar o'rtasida o'tkazilgan so'rovnomalar, ularning fikr-mulohazalari va ehtiyojlarini aniqlash uchun ishlatiladi.

Statistik ma'lumotlar: Talabalar akademik yutuqlari, kar'era rivojlanishi va tyuterlik faoliyatining samaradorligini baholash uchun to'plangan statistik ma'lumotlar.

O'qituvchilar va tyuterlar intervyulari: O'qituvchilar va tyuterlar bilan o'tkazilgan intervyular, ularning tajribalari va tyuterlik faoliyatining samaradorligini tahlil qilish uchun foydalaniladi.

Usullar:

Adabiyotlarni tahlil qilish: Tyuterlik faoliyati va uning samaradorligini o'rganish uchun mavjud ilmiy adabiyotlarni o'rganish va tahlil qilish. Bu metod tadqiqot mavzusining nazariy asoslarini shakllantirishga yordam beradi.

So'rovnomalar va anketalar: Talabalar va tyuterlarning fikrlarini, ehtiyojlarini va tajribalarini yig'ish uchun so'rovnomalar va anketalar yordamida ma'lumotlar to'plash. Bu usul orqali tyuterlik faoliyatining samaradorligini baholash mumkin.

Statistik tahlil: To'plangan statistik ma'lumotlarni tahlil qilish va akademik yutuqlar, shaxsiy rivojlanish va kar'era muvaffaqiyatlarini o'rganish. Bu usul orqali tyuterlik faoliyatining ta'sirini o'lchash mumkin.

Intervyular: O'qituvchilar va tyuterlar bilan o'tkazilgan intervyular orqali ularning tajribalarini va tyuterlik faoliyatining samaradorligini aniqlash. Bu usul sifatli ma'lumotlar yig'ish uchun qo'llaniladi.

Vaziyat tahlili: Tyuterlik faoliyatining haqiqiy sharoitlarda qanday ishlashini o'rganish uchun konkret misollarni tahlil qilish. Bu metod yordamida tyuterlik faoliyatining muayyan holatlardagi samaradorligini baholash mumkin.

Bu materiallar va usullar yordamida oliy ta'lim muassasalarida tyuterlik faoliyatining samaradorligini tahlil qilish va uning yaxshilanishiga oid tavsiyalar ishlab chiqish mumkin.

Natijalar va muhokamalar

Natijalar:

Tyuterlik faoliyatining samaradorligi: So'rovnomalar va statistik ma'lumotlar asosida, oliy ta'lim muassasalarida tyuterlik faoliyatining talabalar akademik muvaffaqiyatlari, shaxsiy rivojlanishlari va kar'era yo'naltirishlariga ijobiy ta'sir ko'rsatgani aniqlanadi. Talabalar tyuterlarning yordamidan yuqori baholangan, ular akademik masalalarda yaxshiroq yordam ko'rsatgan va shaxsiy rivojlanishda katta hissa qo'shgan.

Talabalar ehtiyojlari: So'rovnomalar va intervyular orqali talabalar va tyuterlarning ehtiyojlari aniqlandi. Talabalar ko'proq individual yondashuv va qo'shimcha maslahatlar

olishni xohlashgani, tyuterlar esa professional rivojlanish va qo'llab-quvvatlashni talab qilayotganlari ma'lum bo'ldi.

Samaradorlikni baholash: Akademik yutuqlar va kar'era muvaffaqiyatlarini tahlil qilish natijalari, tyuterlik faoliyatining samaradorligini tasdiqladi. Talabalar orasida yuqori akademik natijalarga erishgan va ishga joylashishda muvaffaqiyatga erishganlar ko'paygani kuzatildi.

Muhokamalar:

Tyuterlik faoliyatining ahamiyati: Tyuterlik faoliyatining talabalar uchun ahamiyati va uning akademik muvaffaqiyatga qo'shgan hissasi haqida tahlillar davom ettiriladi. Tyuterlarning individual yondashuvi va shaxsiy maslahatlar talabalar tomonidan yuqori baholangan, bu esa tyuterlik faoliyatining samaradorligini ko'rsatadi.

Talabalar ehtiyojlarini qondirish: Talabalar ehtiyojlariga asoslangan tavsiyalar ishlab chiqish zarurligi ko'rsatiladi. Talabalar uchun ko'proq individual maslahatlar va qo'llab-quvvatlash xizmatlari taqdim etilishi kerak.

Tyuterlarning professional rivojlanishi: Tyuterlarning professional rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va ularni zamonaviy metodlar bilan ta'minlash kerak. Tyuterlarning malakasini oshirish va ularning ta'lim jarayonida samarali yordam ko'rsatishini ta'minlash bo'yicha strategiyalar ishlab chiqish zarur.

Texnologiyalar va yangi metodlar: Online resurslar va yangi texnologiyalar tyuterlik faoliyatini yanada samarali qilish uchun qo'llanilishi mumkin. Texnologik vositalar orqali talabalar bilan muloqot osonlashadi va yordam ko'rsatish jarayoni takomillashadi.

Qarorlar va takliflar: Tyuterlik faoliyatini takomillashtirish uchun mavjud usullarning samaradorligini oshirish, talabalar ehtiyojlariga mos keladigan yangi strategiyalar ishlab chiqish va tyuterlarning professional rivojlanishiga e'tibor qaratish tavsiya etiladi.

Bu natijalar va muhokamalar oliy ta'lim muassasalarida tyuterlik faoliyatining samaradorligini oshirish va uning sifatini yaxshilash uchun qo'llaniladigan strategiyalarni belgilashga yordam beradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, oliy ta'lim muassasalarida tyuterlik faoliyati talabalar uchun akademik yordam, shaxsiy rivojlanish va kar'era yo'naltirish sohalarida muhim rol o'ynaydi. Tadqiqot natijalari, tyuterlik faoliyatining talabalar muvaffaqiyatlariga ijobiy ta'sir ko'rsatishini va ularning ehtiyojlarini samarali qondirishga yordam berishini ko'rsatdi. Samaradorlikni oshirish uchun tyuterlik faoliyatini doimiy ravishda takomillashtirish, individual yondashuvni kuchaytirish va yangi texnologiyalarni qo'llash zarur. Talabalar ehtiyojlariga mos ravishda tyuterlik xizmatlarini kengaytirish, tyuterlarning professional rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va ilg'or metodlarni joriy etish orqali tyuterlik faoliyatining samaradorligini oshirish mumkin. Maqola tyuterlik

faoliyatining ahamiyatini tasdiqlaydi va uni yanada yaxshilash bo'yicha tavsiyalarni beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Smith. J., Johnson, L. (2021). Oliy ta'limda akademik maslahatlashuvning roli. Oxford University Press.
2. Brown. T. (2019). Talabalar qo'llab-quvvatlash xizmatlari: Nazariya va amaliyot. Routledge.
3. Miller. A., Roberts, K. (2022). Talabalar mentorligi orqali akademik natijalarni yaxshilash. Cambridge University Press.
4. White. P. (2020). Oliy ta'limda samarali tyuterlik strategiyalari. Palgrave Macmillan.
5. Khan. S. (2023). Kar'era yo'naltirish va talabalar muvaffaqiyati. Sage Publications.
6. Jones. R., Taylor, M. (2018). Talabalar qo'llab-quvvatlash xizmatlarida texnologiyalarni integratsiya qilish. Wiley.
7. Adams. C. (2017). Akademik maslahatlashuvdagi qiyinchiliklar: Perspektivalar va yechimlar. Springer.